

Sisäministeriö

kirjaamo.sm@govsec.fi

nina.vienonen@govsec.fi

Viite: VN/6188/2021

Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen lausunto Sisäministeriön asetuksesta pelastustoimen palvelutasopäätöksestä

Sisäministeriö on pyytänyt lausuntoja asetustalonnokseen pelastustoimen palvelutasopäätöksestä. Keski-Uudenmaan pelastuslaitos (myöhemmin pelastuslaitos) kiittää sisäministeriötä mahdollisuudesta lausunnon antamiseen.

Asetuksen tavoite palveluiden yhdenvertaisuudesta hyvinvointialueella on kannatettava ja tarpeellinen, samoin kuin palvelutasopäätöksen perustuminen ajantasaiseen riskianalyyysiin.

Asetuksen tavoitteena on yhdenmukaistaa pelastustoimen palvelutasopäätösten sisällön perusteita ja rakennetta sekä aluehallintoviraston suorittamaa palvelutasopäätösten arviointia. Nämä tavoitteet ovat kannatettavia valtakunnalliselta näkökulmalta, mutta tavoite ei vaadi yksityiskohtaista palveluiden luettelointia asetustekstissä. Hyvinvointialueet ovat erilaisia sekä maantieteellisesti että rakenteellisesti.

Asetustalonnoksessa ja sen perustelumuiotiossa on pelastuslaitoksen mielestä tuotu liian yksityiskohtaisia asioita itse asetukseen. Perustelumuiotiossa on korostettu monessa kohtaa hyvinvointialueen valtuuston päätöstä. Pelastuslaitoksen mielestä on riittävä, kun valtuusto palvelutasopäätöksessä tekee periaatelinjaukset ja sitten yksityiskohtainen suunnitelma laaditaan pelastuslaitoksella. Yksityiskohtainen suunnittelu eri toimintojen osalta on riippuvainen kunkin vuoden talousarvion määrärahoista sekä käytettävissä olevista henkilöresursseista.

Yksityiskohtaiset huomiot asetustalonnoksesta:

Vuosittaisen selvityksen huomioon ottaminen on haasteellista pykälän 2§ mukaisesti kohdissa 3,4,5, koska palvelutasopäätös tehdään useammaksi vuodeksi. Samoin aluehallintoviraston määräykset voidaan ottaa huomioon vain, kun ne ovat tulleet ennen palvelutasopäätöksen hyväksyntää.

Asetustalonnoksen pykälät 3 ja 4 ovat osittain epäselvät ja aiheuttavat sekaantumista. Syynä epäselvyyteen on saman tekstin käyttäminen pykälän 3 sisällä ja pykälän 4 otsikossa; pykälän 3 kohta 1 on keskeiset linjaukset ja pykälän 4 otsikko on keskeiset linjaukset.

Pykälän 5 mukainen päättyvän palvelutasokauden arviointi on kannatettava toiminta.

Pykälän 6 riskianalyyysissä määritellään liian yksityiskohtaisesti esimerkiksi ruudun koko. Pelastuslaitoksen HIKLU- yhteistyössä laaditussa riskianalyyysissä on pelastustoimen alueen tiettyjä riskiruutuja korotettu seuraavaan riskiluokkaan, koska analyyysissä on

todettu riskin kohonneen. Teksti ”Jokaiselle riskiruudulle määritellään valtakunnallisen tietoaineiston pohjalta yhtenäisin perustein riskiluokka” rajaa tätä mahdollisuutta.

Pykälien 7 ja 8 tekstit ovat varsin yksityiskohtaisia. Pelastuslaitos esittää harkittavaksi, että onko tarpeen joka pykälän 8 toiminnassa kirjata pykälän 7 vaatimukset palveluittain? Pykälässä 8 on 30 eri kohtaa ja jos kaikista kirjataan vähintään 4 kohtaa, niin kirjauksia tulee 120 kappaletta.

Pykälän 9 kehittämissuunnitelma on kannatettava ja etenkin mahdollisuus suunnitella kehittämistä palvelutasokautta pidemmäksi on hyvä esimerkiksi palveluverkon rakentamisen osalta.

Pykälän 12 vaatimus, että uusi palvelutasopäätös on oltava tämän asetuksen mukainen 1.1.2023 on liian nopea. Asetusluonnoksessa ei ollut liitettä ja uutena vaatimuksena on muun muassa aluehallintovirastolta on saatava ennakkolausunto.

Perustelumuistioon kohdistuvat huomiot:

Ennen hyväksyntää pyydettyä Avin lausunto ja huomioitava ministeriön suositukset sekä SM ja VM toimenpidesuosituksien. Etenkin aluehallintoviraston lausuntoajasta (esimerkiksi 30 kalenteripäivän kuluessa) olisi hyvä asettaa määräaika, koska se vaikuttaa oleellisesti palvelutasopäätöksen käsittelyä aikataulutukseen hyvinvointialueella.

Hyvä, että perustelumuistion tekstissä huomioidaan omatoiminen varautuminen esimerkiksi riskikohteen pelastustoiminnan osalta. Tämä on suositeltava toimenpide etenkin silloin kun riskikohde on esimerkiksi 3 riskialueella.

Muistiotekstin vaatimus, että palontutkinta suoritetaan jokaisen pelastuslaitoksen toimenpiteitä edellyttäneen tulipalon osalta on kohtuuton, kun palontutkinta terminä edellyttää tutkimista. Vain vakavissa tulipaloissa suoritetaan palontutkinta ja pienemmissä tulipaloissa pelastuslaitoksen mielestä riittää kirjaus, että syttymissyyn arvioinnissa tehdään pelastustoiminnan johtajan ammattikokemukseen perustuva arvio syttymissyystä.

Muistion teksteissä on korostettu liikaa aluevaltuuston roolia yksityiskohtaisissa suunnitelmissa; esimerkiksi sammutusvesisuunnitelman hyväksyy aluevaltuusto, sopimuspalokunnan terveystarkastus on sovittava palvelutasopäätöksessä. Nämä ovat liian yksityiskohtaisia asioita hyvinvointialueen valtuustolle.

Kaava minkä mukaisena laadittava puuttuu. Toivomme sitä tai sen luonnosta pelastuslaitoksen käyttöön mahdollisimman nopeasti.

Vantaa 25.11.2022

Jyrki Landstedt
Pelastusjohtaja
Keski-Uudenmaan pelastuslaitos